

Huvudman

Skellefteå kommun

utbildningocharbetsmarknad@skelleftea.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola, Furuskolan i Skellefteå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skellefteå kommun att senast den **29 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, erbjudande om modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmål och undervisning under ledning av lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skellefteå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skellefteå kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje utredning om särskilt stöd som färdigställs under perioden den 29 januari 2026 – 24 april 2026 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar om särskilt stöd som färdigställts samt hur många sådana beslut som fattats under den aktuella perioden. Huvudmannen ska inkomma med den ovan angivning informationen. (3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att elever som, enligt en utredning om särskilt stöd, är i behov av särskilt stöd ges det i enlighet med elevens behov. Rektorn ska också se till att åtgärdsprogram utarbetas och att de särskilda stödåtgärderna som eleven är i behov av anges däri. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur behovet av särskilt stöd tillgodoses för Elev 11. Elevens åtgärdsprogram ska också bifogas i redovisningen. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)
3. Se till att beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång endast fattas om det finns stöd för åtgärden och dess omfattning i en utredning om en elevs behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska,

om det finns, inkomma med de beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång som fattat innan datumet för huvudmannens redovisning. (3 kap 9 och 11 §§ skollagen)

Erbjudande om modersmålsundervisning

4. Se till att erbjuda elever modersmålsundervisning. I detta ingår att informera elever och deras vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning och hur den anordnas på skolan. En beskrivning över hur elever och vårdnadshavare informerats om rätten till modersmålsundervisning ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (10 kap. 7 § skollagen och Lgr 22, avsnitt 1 Rättigheter och skyldigheter)

Studiehandledning på modersmål

5. Rektorn ska se till att de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det i de ämnen de har behov av det. Rektorn ska dokumentera hur många elever som bedömts vara i behov av studiehandledning från datum för detta beslut till och med datumet för huvudmannens redovisning, hur många elever som ges studiehandledning samt en beskrivning av hur eleverna får studiehandledning på modersmålet. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. § skolförordningen [2011:185])

Undervisning under ledning av lärare

6. Se till att lärare ansvarar för och bedriver undervisningen. Det innebär att personal som ansvarar för och bedriver undervisning ska vara anställda som lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilken eller vilka lärare som under vårterminen 2026 ansvarar för och bedriver undervisning i ämnena musik och bild. Inkom med anställningsavtal för undervisande personal i dessa ämnen. (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7701) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Furuskolan i Skellefteå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Furuskolan följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, erbjudande om modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmål, undervisning under ledning av lärare, extra studietid och undervisning i svenska som andraspråk i lågstadiet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 och 11 december. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. scheman och anställningsavtal. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (se aktbilaga 7).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla behov av utredning av särskilt stöd

Rektorn, de biträdande rektorerna och lärare uppger att lärare anmäler elever för behov av utredning av särskilt stöd via en funktionsbrevlåda som specialpedagoger och en av skolans biträdande rektorer har tillgång till. Vidare kan lärare anmäla elever för behov av utredning av särskilt stöd vid ett särskilt möte som de har med en av skolenhetens biträdande rektorer. Lärare uppger att de anmäler de elever som trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Besluta om och utforma åtgärdsprogram

Lärare uppger att när de anmält elever för utredning om behov av särskilt stöd gör specialpedagogen en pedagogisk kartläggning. På specialpedagogens initiativ sammanställer lärare underlag för den aktuella eleven och skickar in materialet till specialpedagogen. Specialpedagogerna

uppgger att de i samband med den pedagogiska kartläggning av en elev dels utgår från lärarnas sammanställningar, dels kontrollerar kunskapsdokumentation för att hitta mönster för eleven. Därefter diskuteras elevens situation på elevhälsans möte för att alla professioner ska få möjlighet att bidra med sina perspektiv.

Av utredningen framgår att åtminstone sex elever har anmälts för behov av utredning av särskilt stöd. Specialpedagog har utrett dessa elevers behov av särskilt stöd i en pedagogisk kartläggning. Eleverna har inte några åtgärdsprogram och rektorn samt de biträdande rektorerna uppgger att det inte heller fattats några beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för dessa elever. Rektorn, de biträdande rektorerna och specialpedagoger uppgger att anledningen till att det inte upprättats åtgärdsprogram för dessa elever framför allt handlar om tidsbrist hos specialpedagogerna inom rektorsområdet.

Ge elever särskilt stöd

Lärare och specialpedagoger uppgger att elever som, trots extra anpassningar, riskerar inte nå kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas inte får det stöd de behöver. Lärare uppgger att det inte finns någon mening med att upprätta åtgärdsprogram när skolenheten saknar resurser för att genomföra åtgärder som tillgodoser elevernas stödbehov.

Lärare uppgger att det finns en elev (elev 11) som lärare befarar inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, trots att eleven ges extra anpassningar. Under läsåret 2024/25 hade eleven ett åtgärdsprogram, men enligt lärare avslutades det på grund av att skolenheten inte hade tillräckliga resurser för att tillgodose de formulerade stödåtgärderna. En specialpedagog uppgger att åtgärderna inte längre var aktuella och att åtgärdsprogrammet därför avslutades. Rektorn, de biträdande rektorerna, en specialpedagog och lärare uppgger att elevens stödbehov kvarstår och att det inte räcker med extra anpassningar för att eleven ska nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Rektorn, de biträdande rektorerna och en specialpedagog uppgger att anledningen till att det inte formulerats ett nytt åtgärdsprogram är för att det finns för få specialpedagogiska resurser kopplat till skolenheten. Rektorn och de biträdande rektorerna uppgger att det finns planer på att upprätta ett nytt åtgärdsprogram för eleven.

Beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång

Rektorn, de biträdande rektorerna och en specialpedagog uppgger att en elev har merparten av sin undervisning i ett grupprum med en resursperson. Eleven har haft det upplägget sedan läsåret 2024/25. Lärare och assistenter uppgger att eleven inte deltar på musikundervisningen och assistenter uppgger att eleven inte deltar aktivt i bildundervisningen. En

specialpedagog uppger däremot att alla ämnen ingår i elevens individuella utvecklingsplan.

I den dokumentation Skolinspektionen tagit del av framgår att eleven inte har något åtgärdsprogram, vilket bekräftas av rektorn och de biträdande rektorerna. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att det inte heller finns något beslut om anpassad studiegång eller enskild undervisning för eleven.

Rektorn och en specialpedagog uppger att elevens stödbehov behöver ses över och att de planerar att påbörja en pedagogisk kartläggning för att formulera ett åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) (3 kap. 12 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, samt att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 § a skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att lärare anmäler elever som riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att eleven ges extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att rektorn inte alltid fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram efter att en utredning om behov av särskilt stöd har genomförts. Av utredningen framgår att det finns åtminstone sex elever för vilka utredningar, som kan likställas med en utredning om särskilt stöd, har genomförts och där rektorn inte har fattat beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det finns åtminstone en elev på skolan som inte får det särskilda stöd som eleven är i behov av. Av utredningen framgår att eleven haft ett åtgärdsprogram under läsåret 2024/25 som avslutats på grund av otillräckliga specialpedagogiska resurser. Vidare framgår att elevens stödbehov alltjämt kvarstår och att orsaken till att eleven inte har något åtgärdsprogram beror på resursbrist. Särskilda stödsatser ska utgå från elevens behov och detta gäller oaktat huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att en elev på skolenheten får enskild undervisning och har anpassad studiegång utan att detta har föregåtts av en utredning av dennes stödbehov och utan att rektorn fattat beslut om detta inom ramen för ett åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att eleven inte läser alla skolämnen, vilket har pågått under en längre tid. Skolinspektionen bedömer att åtgärden innebär betydande avvikelser från den undervisningstid och de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Åtgärden är inte möjlig att betrakta som en extra anpassning eftersom det inte handlar om åtgärder som genomförs inom ramen för ordinarie undervisning och är att betrakta som anpassad studiegång. Vidare framgår att eleven också under en längre tid har haft en stor del av undervisningen med en resursperson i ett eget rum. Enligt Skolinspektionens bedömning kan undervisning i mindre sammanhang och

som pågår över en längre period, än rent tillfälligt, inte betraktas som en extra anpassning utan är att betrakta som enskild undervisning. Anpassad studiegång och enskild undervisning är särskilda stödåtgärd som ska föregås av en utredning om särskilt stöd och rektorn ska fatta beslut om åtgärdsprogram och särskilt stöd i form av anpassad studiegång och enskild undervisning.

Erbjudande om modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att det är osäkert om alla vårdnadshavare känner till rätten till modersmålsundervisning. Vidare uppger de att de inte vet hur eleverna och deras vårdnadshavare informeras om rätten till modersmålsundervisning. Lärarna uppger att det har diskuterats i kollegiet om möjligheten att informera på utvecklingssamtalen men det är inget som görs i nuläget.

Rektorn, de biträdande rektorerna och en specialpedagog uppger att nyanlända elever och deras vårdnadshavare informeras om rätten till modersmål av den kommungemensamma mottagningsenheten i samband med inskrivningssamtal. Vidare uppger de att elever som inte är nyanlända men har ett annat modersmål informeras i samband med utvecklingssamtal. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att det däremot inte sker systematiskt. En biträdande rektor uppger att det gjorts vid utvecklingssamtal hen deltagit på och rektorn uppger att hen ger information om rätten till modersmålsundervisning vid andra typer av möten som hen har med elever med annat modersmål och deras vårdnadshavare.

Rättslig reglering

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket om det är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Skolan ska klargöra för elever och vårdnadshavare vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (Lgr 22, avsnitt 1 Rättigheter och skyldigheter.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att elever på skolan inte erbjudits modersmålsundervisning genom att ha fått information om rätten till modersmålsundervisning och hur den anordnas på skolan.

Skolinspektionens utredning visar att nyanlända elever och vårdnadshavare till nyanlända elever som tagits emot via huvudmannens centrala mottagningsenhet har fått information om rätten att läsa modersmål.

Utredningen visar emellertid att det saknas en systematik på skolenheten för att informera elever och deras vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning och hur den anordnas. Skolan har en skyldighet att klargöra för elever vilka rättigheter de har vad gäller modersmålsundervisning, samt hur undervisningen anordnas på skolan. Det är först då som eleverna kan sägas ha fått ett reellt erbjudande om modersmålsundervisning.

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att det finns elever som har svårt att nå kriterier för bedömning i ämnen på grund av att svenska inte är deras modersmål. Vidare uppger lärarna att inga elever i förskoleklass till årskurs 3 har studiehandledning på modersmål och någon enstaka elev i årskurs 4–5 har studiehandledning på modersmål.

Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att det finns elever som behöver studiehandledning på modersmål. Vidare uppger de att i nuläget är det en elev som får studiehandledning på modersmål och att detta sker digitalt.

Lärarna uppger att för en elev som har kort vistelsetid i landet och saknar svenskt ordförråd kan de ibland ge enskilda instruktioner på engelska. Vidare uppger lärare att eleven enligt vårdnadshavare haft engelska som undervisningsspråk i hemlandet. Lärare uppger att eleven riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas grund av svårigheter med språket. Eleven har ingen studiehandledning.

Lärare och en specialpedagog uppger att en annan elev riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i matematik och svenska som andraspråk. Lärare uppger att eleven har svårt med läsförståelse något som bland annat visats i kartläggning. Lärare uppger att det är svårt att avgöra om det är svårigheter för språket eller något annat som påverkar elevens måluppfyllelse. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att eleven inte får studiehandledning på modersmål men är i behov av det, då språket är en bidragande faktor till att eleven inte uppfyller de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas.

Rektorn uppger att vårdnadshavare för eleven ansökt om modersmålsundervisning men fått avslag på grund av att språket är för litet och därför har eleven inte heller studiehandledning.

Huvudmannen uppger i kommentarer till tjänsteanteckning att ansökan om studiehandledning görs av skolan via kontakt med det kommungemensamma Kompetenscentrum för flerspråkighet.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av skolförfattningarna framgår att en elev som har behov av studiehandledning på modersmålet ska få det. Av utredningen framgår att åtminstone två elever inte får studiehandledning på modersmålet trots att de bedömts ha behov av det, vilket är en brist. Utredningen ger även stöd för att lärare bedömer att dessa elever har behov av studiehandledning på modersmål för att nå de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet stödja elevens kunskapsutveckling i olika ämnen och hjälpa eleven att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

Att en av eleverna fått avslag på ansökan om modersmålsundervisning eller att en av eleverna ibland får enskilda instruktioner på engelska förändrar inte Skolinspektionens bedömning.

Undervisning under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisning i musik, årskurserna 1 och 4–5

Skolinspektionen har tagit del av anställningsavtal och förteckning över undervisande personal för läsåret 2025/26. Av förteckningen och anställningsavtal framgår att en person som är anställd som skolassistent undervisar i musik för elever i årskurserna 1 och 4–5 hela läsåret 2025/26. Rektorn, de biträdande rektorerna och assistenter bekräftar detta.

Elever från årskurs 4–5 uppger att skolassistenten ensam undervisar i musik och att de inte träffat någon annan lärare men att en resursperson

ibland deltar. Assisterer uppger att skolassistenten själv undervisar utan någon medlärare, men har hjälp av en resursperson. Rektorn uppger i informationsinhämtning till Skolinspektionen att skolassistenten samarbetar med en lärare i musik från Bolidensskolan.

Assisterer uppger att skolassistenten planerar musiklektionerna i årskurs 1 och 4–5 själv, men att hen träffat en lärare i musik på Bolidensskolan inför läsåret 2025/26 för en grovplanering. Rektorn uppger i informationsinhämtning till Skolinspektionen att skolassistenten planerar undervisningen med en lärare i musik från Bolidensskolan.

Assisterer uppger att skolassistenten inte gjort några direkta bedömningar i årskurs 1 och för årskurs 4–5 planeras det göras bedömningar tillsammans med klassläraren, inte läraren i musik från Bolidensskolan. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att bedömningar i musik ska göras tillsammans med läraren i musik från Bolidensskolan.

Undervisning i bild

Skolinspektionen har tagit del av anställningsavtal och förteckning över undervisande personal för läsåret 2025/26. Av förteckningen och anställningsavtal framgår att en person som är anställd som lärarassistent undervisar i bild för elever i årskurs 2–3 hela läsåret. Rektorn, de biträdande rektorerna och assisterer bekräftar detta och uppger även att lärarassistenten undervisar i bild i årskurs 4–5 medan ordinarie lärare är frånvarande.

Assisterer uppger att skolassistenten själv undervisar utan någon medlärare, men har hjälp av en resursperson i årskurs 4–5. Assisterer uppger att lärarassistenten för årskurs 2–3 planerar själv för undervisningen i bild och bedömer tillsammans med klassläraren. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att lärarassistenten planerar och bedömer tillsammans med läraren som i vanliga fall undervisar årskurs 4–5 i bild.

Rättslig reglering

Undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Med undervisning avses de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Lärare eller förskollärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I förarbeten till skollagen framgår bl.a. att i definitionen av undervisningsbegreppet ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen då den för vissa elever inte leds under ledning av lärare.

Av utredningen framgår att det är en person som är anställd som skolassistent som ansvarar för och bedriver undervisningen i musik för elever i årskurs 1 och elever i årskurs 4–5 under läsåret 2025/26.

Vidare framgår att en person som är anställd som lärarassistent ansvarar för och bedriver undervisningen i bild för elever i årskurs 2–3 under läsåret 2025/26 och tillfälligt för elever i årskurs 4–5.

En lärare behöver inte vara närvarande i klassrummet under all lektionstid, men för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret. Av utredningen framgår att det är skolassistenten och lärarassistenten som, bortsett från en resursperson, ensam är närvarande i klassrummen med eleverna. Att en lärare deltar i den översiktliga planeringen inför läsåret eller i bedömningen av eleverna kan inte anses tillräckligt för att bedöma att läraren har det övergripande ansvaret.

Enligt författningarnas krav ska all undervisning i skolan bedrivas under ledning av lärare. Det innebär att personen ska vara anställd som lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Skellefteå kommuns verksamhet vid Furuskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, erbjudande om modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmål och undervisning under ledning av lärare. Det finns därför skäl att förelägga Skellefteå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans schema för läsåret 2025/26. Av schemat framgår att eleverna i årskurs 4–5 har schemalagd extra studietid två timmar varje onsdag. Elever, rektorn och de biträdande rektorerna uppger att extra studietid erbjuds. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att för elever som har skolskjuts behöver de meddela intresse att delta i extra studietid en vecka i förväg.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Svenska som andraspråk, lågstadiet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn, de biträdande rektorerna och lärarna uppger, Finns en elev i årskurs 1 och fyra elever i årskurs 2–3 som läser svenska som andraspråk.

Lärare och elever uppger att undervisningen i svenska som andraspråk och svenska är integrerad för eleverna på lågstadiet och eleverna läser i samma klassrum, med samma lärare och använder samma material. Lärare uppger att även om hela klassen arbetar med språkutvecklande arbetssätt med språkgenomgångar och ordförråd anpassas undervisningen för elever som läser svenska som andraspråk ytterligare. Utöver nivåanpassning för

eleverna som läser svenska som andraspråk ingår även undervisning om språkliga skillnader och jämförelser i ljud och uttal med andra språk eleverna kan. Rektorn och de biträdande rektorerna uppger att läraren bedömer eleverna utifrån korrekt kursplan.

Rektorn uppger att för yngre elever och elever som inte är nyanlända görs en samlad bedömning av elevens eventuella behov av att läsa svenska som andraspråk där bland annat samtal med vårdnadshavare ingår. Lärare uppger att för lågstadiet har de stort ansvar för att avgöra vilka elever som har behov att läsa svenska som andraspråk. Rektorn, de biträdande rektorerna, en specialpedagog och lärare uppger att det är rektorn som tar beslut om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk.

Huvudmannen uppger i kommentarer till tjänsteanteckningen att skolledningen resonerar med såväl elev som familj, klasslärare och specialpedagogiska teamet innan beslut tas om eleven ska läsa svenska som andraspråk. Skolledningen tar i processen hjälp av Nationellt centrum för svenska som andraspråk.

Rektorn och en specialpedagog uppger att beslutet om att en elev ska läsa svenska som andraspråk omvärderas om elevens kunskap i svenska till den grad att det är mer lämpligt att eleven läser svenska.

Rättslig reglering

Undervisningen ska omfatta bland annat ämnet svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap 8 § skollagen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

1. som språkval i grundskolan,
2. som elevens val, eller 3. inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johan Runemark Brydsten

Beslutsfattare

Signerat av: Johan Runemark Brydsten

X Lisa Naudot Bergh

Föredragande

Signerat av: Lisa Naudot Bergh

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Jasmine Johansson och Wilma Trohagen medverkat.